

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše (soudce zpravodaj) a soudců Pavla Molka a Kateřiny Kopečkové v právní věci žalobce: **Bc. M. H.**, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 427/16, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 2. 2025, č. j. MSP-152/2025-OSV-OSV/2, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu Praze ze dne 28. 5. 2025, č. j. 51 A 38/2025-3,

t a k t o :

Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] Nejvyšší správní soud v této věci dospěl k závěru, že krajský soud postupoval správně, pokud žalobci nepřiznal osvobození od soudních poplatků proto, že jím vedený spor nemá vztah k podstatným okolnostem jeho životní sféry.

I. Vymezení věci

[2] Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Praze domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Okresního soudu Praha-východ ze dne 18. 12. 2024, č. j. 43 Si 219/2024. Tímto rozhodnutím byla odmítnuta žádost žalobce o poskytnutí informace v režimu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „informační zákon“).

[3] Součástí podané žaloby byla žádost o osvobození od soudních poplatků. V ní žalobce uvedl, že kromě zděděného spoluvlastnického podílu na rodinném domě ve V. u B., do něhož mu není umožněn přístup, nedisponuje majetkem větší hodnoty. Kromě příspěvku na živobytí a na bydlení nemá žádný příjem, ze kterého by mohl soudní poplatek zaplatit.

[4] Krajský soud žádost o přiznání osvobození od soudních poplatků zamítl. Předdeslal, že žalobcovy majetkové poměry mu jsou částečně známy z předchozí rozhodovací činnosti. Jen na úseku správního soudnictví eviduje přes 20 věcí týkajících se žalobce, přičemž ve většině těchto věcí soud žádostem žalobce o osvobození od soudních poplatků vyhověl, neboť zjistil, že žalobce skutečně nemá dostatečné prostředky. V projednávané věci však krajský soud neshledal důvod, aby se majetkovými poměry žalobce blíže zabýval. Dospěl totiž k závěru, že i kdyby žalobce prokázal, že jeho majetkové poměry osvobození od soudních poplatků odůvodňují, nelze mu je přiznat s ohledem na povahu sporu, který vede.

[5] Podle krajského soudu nyní projednávaná věc nepředstavuje spor, který by měl vztah k podstatným okolnostem životní sféry žalobce. Z podané žaloby je patrné, že se domáhal poskytnutí zápisů, které obsahují vyhodnocení obsahu jeho podání podaného na soudní podatelnu Okresního soudu v Mělníku ke sp. zn. 12 Nc 851/2023 ze dne 22. 8. 2023. Tímto se žalobce snažil „*získat důkaz o existenci či neexistenci zápisů a jejich obsahu*“ za účelem podání návrhu na obnovu řízení a zproštění viny v trestním soudnictví. Stěžovatel však blíže nevysvětlil, z jakého důvodu se domnívá, že by požadovaná informace byla způsobilým podkladem pro zahájení obnovy trestního řízení v jeho věci. Krajský soud doplnil, že stěžovatel byl Okresním soudem Praha-východ uznán vinným přechodem vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku, přičemž odvolání proti odsuzujícímu rozsudku bylo Krajským soudem v Praze zamítnuto.

[6] Aniž by krajský soud hodnotil, zda žalobcem požadovaná informace měla či neměla být poskytnuta, dospěl k závěru, že její obsah nemůže představovat důvod pro obnovu řízení, neboť se zjevně týká pouze způsobu vyhodnocování podání žalobce ze strany Okresního soudu v Mělníku. Způsob, jakým s oznámením Okresního soudu v Mělníku nakonec naložily orgány činné v trestním řízení, je nezávislý na tom, jak obsah podání ze dne 22. 8. 2023 posoudili zaměstnanci soudní podatelny. Žádost o informace se netýká žádného (nového) podkladu, kterým by stěžovatel mohl zpochybnit obsah jeho vlastního podání ze dne 22. 8. 2023, které vyvolalo jeho trestněprávní odpovědnost. S ohledem na výše uvedené a v kontextu nespočtu soudních řízení, které žalobce v nedávné době inicioval před krajským soudem, dospěl soud k závěru, že podanou žalobou se žalobce snaží zahájit další „řízení pro řízení“, aniž by mělo vztah k podstatným okolnostem jeho životní sféry.

II. Obsah podání žalobce

[7] Žalobce (dále „stěžovatel“) napadl usnesení městského soudu kasační stížností. V ní namítá, že si krajský soud nepřipustně učinil vlastní předběžný úsudek případného budoucího meritorního rozhodnutí v trestní věci, týkající se nezpůsobilosti skutečností nebo důkazů změnit původní rozhodnutí o vině v trestním soudnictví. Dále měl krajský soud nepřipustně předjímat obsah požadovaných (ať již pořízených či nepořízených) zápisů, které podle soudu mohly obsahovat jen „způsob vyhodnocování, názor, právní kvalifikaci či interní postup“. Stěžovatel se naopak domnívá, že požadované zápisy mohly uvádět podrobný a souvislý popis toho, jak čin probíhal, což mohlo přispět jeho obhajobě v trestní věci. Podle stěžovatele totiž § 40 odst. 2 občanského soudního řádu nestanoví žádná omezení, co by v zápisech nemělo být uvedeno, k čemuž je správní soud povinen přihlídnout. Krajský soud dále neuvádí žádné důvody, ze kterých by vyplývala nesporná a jednoznačná nevyužitelnost požadovaných informací. K tomu stěžovatel doplňuje, že v situaci, kdy orgány činné v trestním řízení nehodlaly předvolat a vyslechnout přímé svědky, bylo

pokračování

potřeba podrobně a souvisle zjistit, jak čin probíhal. K tomu mohly posloužit v režimu informačního zákona požadované zápisy pořízené přímými svědky, kteří údajně skutek sledovali již od počátku.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[8] Stěžovatele v nynějším řízení o kasační stížnosti netíží poplatková povinnost, ani povinnost být zastoupen advokátem, jelikož podává kasační stížnost proti procesnímu usnesení krajského soudu, kterým se nekončí řízení o žalobě (usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS). Vzhledem k tomu, že kasační stížnost směřuje výhradně proti rozhodnutí krajského soudu, které se dotýká pouze práv stěžovatele, NSS též nevyzval k vyjádření žalovaného.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud nejprve předesílá, že v podstatě totožnou kasační argumentací stěžovatele se nedávno zabýval pátý senát NSS, který rozsudkem ze dne 1. 8. 2025, č. j. 5 As 134/2025-10, zamítl kasační stížnost proti usnesení krajského soudu ze dne 28. 5. 2025, č. j. 41 A 39/2025-8, kterým byla taktéž zamítnuta žádost stěžovatele o přiznání osvobození od soudních poplatků. V uvedené věci založil krajský soud odůvodnění svého usnesení v první řadě na tom, že stěžovatel dostatečně neosvědčil své majetkové poměry. V druhé řadě pak na tom, že projednávaná věc nepředstavovala spor, který by měl vztah k podstatným okolnostem životní sféry stěžovatele, stejně jako v nyní projednávané věci.

[11] Nyní napadené usnesení se liší tím, že krajský soud se majetkovými poměry stěžovatele zcela odmítl zabývat. Jak však plyne z textu kasační stížnosti, stěžovatel závěr krajského soudu o tom, že nepovažoval za nezbytné zabývat se jeho majetkovými poměry, nijak nezpochybňuje a nebrojí proti němu. Nejvyšší správní soud proto z tohoto závěru vychází.

[12] Veškerá kasační argumentace tedy směřuje pouze vůči závěru krajského soudu o tom, že stěžovatelem vedený spor nemá vztah k podstatným okolnostem jeho životní sféry, neboť ani poskytnutím požadovaných informací nelze docílit obnovy trestního řízení. Právě touto argumentací se NSS zabýval v rozsudku č. j. 5 As 134/2025-10. Nyní rozhodující senát neshledává důvod se od závěrů pátého senátu odchýlit, a proto na ně níže v podstatné míře odkazuje.

[13] Napadené usnesení je založeno na ustálené judikatuře týkající se tzv. litigiózních účastníků řízení. V rozsudku ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011-66, Nejvyšší správní soud vyslovil, že „i když účastník je nemajetný, takže by zásadně bylo namíste přiznat mu osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), může mu soud výjimečně toto dobrodiní odeprít, a to zejména pro povahu sporu či sporů, které účastník vede. O výše uvedený případ se může jednat, vede-li účastník s různými veřejnými institucemi množství sporů týkajících se poskytování informací podle inf. zák., které často pokračují jako spory soudní, a přitom nejde o spory mající vztah k podstatným okolnostem účastníkovy životní sféry (netýkají se, a to ani nepřímě, účastníkovu majetku, životních podmínek či jiných podobných záležitostí, nýbrž jde o spory vyvolané účastníkovým zájmem o veřejné záležitosti a fungování veřejných institucí“.

[14] Stěžovatel napadenému usnesení v první řadě vytýká nepřezkoumatelnost spočívající v tom, že krajský soud neuvádí žádné zjevné důvody, ze kterých by vyplývala nesporná a jednoznačná nevyužitelnost požadovaných informací.

[15] K takto relativně obecné námitce nepřezkoumatelnosti Nejvyšší správní soud předně podotýká, že kvalita kasační argumentace do značné míry předurčuje obsah rozhodnutí (rozsudek NSS ze dne 23. 6. 2005, č. j. 7 Afs 104/2004-54; tam uvedené závěry ohledně žalobní argumentace lze použít i ve vztahu k argumentaci kasační). Proto vypořádal tuto námitku taktéž obecně. Z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, jakými úvahami byl krajský soud při posouzení věci v rozsahu žalobních bodů veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl. Konkrétně v bodech 9 až 14 napadeného usnesení krajský soud dostatečně podrobně odůvodňuje, proč má za to, že požadovaná informace není využitelná pro spor, který by měl vztah k podstatným okolnostem životní sféry stěžovatele. Nepřezkoumatelnost je objektivní překážkou, která správnímu soudu znemožňuje přezkum rozhodnutí (rozsudky NSS ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35). Je tak zřejmé, že napadené usnesení vadou nepřezkoumatelnosti netrpí a stěžovatel spíše zaměňuje jeho nepřezkoumatelnost se svým nesouhlasem s právními závěry krajského soudu.

[16] Dále stěžovatel namítá, že krajský soud překročil své kompetence tím, že předjímal meritorní rozhodnutí v trestní věci týkající se nezpůsobilosti skutečností nebo důkazů změnit původní rozhodnutí trestního soudu o jeho vině. Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelem do té míry, že výlučná pravomoc rozhodovat o vině a trestu náleží trestnímu soudu. Úvahy krajského soudu však směřovaly výhradně k posouzení toho, zda mohou stěžovatelem požadované informace mít vztah k podstatným okolnostem jeho životní sféry ve smyslu výše citované judikatury. V tomto směru se nemohl z povahy věci vyhnout i základním úvahám o vlivu požadovaných informací na možnou obnovu trestního řízení. Šlo však o úvahy nezbytné pro posouzení nyní projednávané věci. Krajský soud přehledně vysvětlil pozadí posuzované věci a správně odůvodnil, proč interní kvalifikace podání stěžovatele ze dne 22. 8. 2022 podatelnou Okresního soudu v Mělníku před zahájením úkonů orgánů činných v trestním řízení nemá vliv na jeho trestněprávní odpovědnost. Stěžovatel k údajnému překročení pravomoci soudem odkázal na nálezy Ústavního soudu ze dne 10. 4. 2000, sp. zn. IV. ÚS 100/99. Nijak však nevysvětluje, proč by se měl vztahovat k projednávané věci. NSS naopak shledal, že odkazovaný nálezy s projednávanou věcí nijak nesouvisí, neboť se týká překročení pravomoci soudem v kontextu nesprávného vyhodnocení podání účastníka v občanském soudním řízení. Krajský soud zde však poukázal na to, že vyhodnocení podání účastníka neprováděli pracovníci podatelny soudu, ale až orgány činné v trestním řízení.

[17] Stěžovatel krajskému soudu dále vytýká, že nepřipustně předjímal obsah požadovaných informací, jelikož uvedl, že požadované zápisy mohly obsahovat pouze „způsob vyhodnocení“, „názor či právní kvalifikaci“ a „interní postup“. Ani tato námitka není důvodná. Nejvyšší správní soud opakuje, že stěžovatel se u Okresního soudu Praha-východ domáhal poskytnutí *„veškerých posouzení obsahu podání na soudní podatelnu Okresního soudu v Mělníku ke sp. zn. 12 Nc 851/2023 osobně dne 22. 8. 2023 úřednicí na podatelně“* (důraz přidán). Názor, právní kvalifikace, interní postup či vyhodnocení však

pokračování

v kontextu napadeného rozsudku představují jen jinak vyjádřené *posouzení*, kterého se stěžovatel svojí žádostí domáhá. Důležitější je však podstata argumentace krajského soudu. Ten s ohledem na povahu spáchaného trestného činu (který byl spáchán písemným podáním obsahujícím výhrůžky adresované soudkyni JUDr. D. K.), dospěl k závěru, že ani případný názor či právní kvalifikace pracovníků podatelny okresního soudu ohledně takového podání nemůže mít vliv na to, jak ho později vyhodnotily orgány činné v trestním řízení. V důsledku toho nemůže mít ani vliv na splnění zákonných podmínek pro obnovu trestního řízení podle § 278 a násl. trestního řádu. V tomto ohledu je odkaz stěžovatele na § 40 odst. 2 občanského soudního řádu nesprávný (shodně viz rozsudek č. j. 5 As 134/2025-10).

[18] V neposlední řadě ani domněnky stěžovatele ohledně nepředvolání přímých svědků v rámci trestního řízení nemohou na posuzované věci nic změnit. Podle stěžovatele v trestním řízení nebyli předvoláni přímí svědci, kteří „*prý výhrůžkový trestný děj sledovali již od počátku*“, a mohli zapsat, jak čin probíhal. Z rozhodnutí žalovaného však plyne, že se v žádosti o informace domáhal toliko veškerých *posouzení obsahu podání úřednicí na podatelně* (viz citace v přechozím bodě výše). Není proto zřejmé, proč krajskému soudu nyní vytýká, že nevzal v úvahu, že případní další přímí svědci mohli také zapsat, jak čin probíhal. Stejně tak není zřejmé ani to, jak by měla použitá argumentace podpořit jeho žádost o osvobození od soudních poplatků (shodně viz rozsudek č. j. 5 As 134/2025-10).

[19] Soud proto uzavírá, že krajský soud dospěl ke správnému závěru, že stěžovatelem požadovaná informace nemůže být podkladem způsobilým iniciovat obnovu trestního řízení či jinak dosáhnout zrušení předchozího trestního odsouzení, který by tak podstatným způsobem zasahoval do jeho životní sféry. Proto postupoval správně, když jeho žádost o přiznání osvobození od soudních poplatků zamítl.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[21] O náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti rozhodne krajský soud v rozhodnutí o žalobě. Kasační stížnost zde totiž mířila proti usnesení, které je vnořeno do řízení o žalobě (rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 29. 11. 2023, č. j. 5 As 84/2022-30, č. 4554/2024 Sb. NSS, bod 50).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 25. září 2025

Petr Mikeš
předseda senátu

